Dosarul nr.3-3466/2023
2-23171795-12-3-01122023-1

HOTĂRÎRE
În numele Legii

17 februarie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău sediul Centru
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii
grefier Burghelea Diana

judecînd în ședință publică cauza civilă în procedura contenciosului administrativ intentată de către Chetraru Sergiu reprezentat de avocatul Bobeică Călin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani privind anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023, anularea răspunsului ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea, calcularea şi achitarea pensiei pentru vechime în serviciu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993, încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces.

Chetraru Sergiu reprezentat de avocatul Bobeică Călin s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani privind anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023, anularea răspunsului ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii a invocat că la 11.09.2023 Casa Teritoriala de Asigurări Sociale (CTAS) sect. Rîscani, a emis Decizia privind stabilirea pensiei pentru vechime în munca , pensia lucrătorilor în instutiile de forţa, fiind stabilit cuantumul iniţial al pensiei – *****, cu stagiul total de 26 ani şi 4 luni.

Consideră că, la calculul efectuat de către Casa Teritoriala de Asigurări Sociale sect.Rîșcani, a fost interpretat eronat prevederile legale şi ilegal i-au fost lezate lui

Chetraru Sergiu drepturile de a-i fi stabilită pensia conform Legii nr. 1544 din 23.06.1993.

Or, conform art. 44 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora. Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul un de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Invocă că conform art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de carabinieri, ale funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Declară că conform ordinului Ministrului Apărării nr.109 din 28.02.2022 în temeiul punctului 35 din Dispoziţia Comisiei pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova nr.2 din 25.02.2022 a fost ordonat ca Şeful Marelui Stat Major al Armatei Naţionale, comandant al Armatei Naţionale să dispună măsurile ce se impun în vederea detaşării pentru perioada stării de urgenţă, a locotenent-colonelului Sergiu Chetraru, ofiţer principal Direcţia operaţii Marele Stat Major al Armatei Naţionale, în SRL „Avia Invest” începând cu data de 25.02.2022.

Afirmă că conform art. 3 al Legii nr. 489 din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale, potrivit căreia principiul obligativităţii, conform căruia persoanele fizice şi juridice au, conform legii, obligaţia de a participa la sistemul public; drepturile de asigurări sociale se exercită corelativ îndeplinirii obligaţiilor şi principiul contributivităţii, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuţiilor de asigurări sociale plătite.

Potrivit pct.1 din Hotărârea de Guvernului nr. 78 din 21.04.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se stabileşte că pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele

organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberaţi din serviciu până la punerea în aplicare a Legii nr,1426-XIII din 23 decembrie 1997 din toate tipurile de plăţi prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul.

Menționează că conform pct. 2 lit. b) din Hotărârea menționată, pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi ale funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi băneşti pentru militarii din corpul de ofiţeri şi persoanele din corpul de comandă (cu excepţia inferiorilor) din organele afacerilor interne corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, detaşaţi pentru a lucra în ministere, departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu menţinerea în serviciul militar activ sau în serviciul organelor afacerilor interne sau în serviciul Poliţiei de Frontieră în serviciul organelor Centrului Naţional Anticorupţie, care au fost remuneraţi în modul şi cuantumul stabilit pentru colaboratorii ministerelor, departamentelor, instituţiilor şi organizaţiilor nominalizate - din salariul de funcţie stabilit militarilor din corpul de ofiţeri sau persoanelor din corpul de comandă al organelor afacerilor interne persoanelor din corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare pentru exercitarea unor funcţii similare în ministerele de unde au fost detaşaţi salariul pentru gradul militar (special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mare decât media lunară prevăzută pentru militari şi persoanele din corpul de comandă în ministerele de unde au fost detaşaţi.

Menționează că conform deciziei Curţii Constituţionale nr. 6 din 28.02.2023 privind excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi din punctul 2 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare,care la pct. 56, 57, 58 statuează că, actul normativ subordonat legii nu poate

conţine norme cu caracter primar, iar conţinutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele şi scopul legii şi nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege (a se vedea HCC nr. 29 din 28 octombrie 2016, § 71; DCC nr.121 din 21 noiembrie 2019, § 22). Curtea constată că, în acest caz, Guvernul, odată cu adoptarea măsurilor de organizare a executării Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, a introdus o condiţie cu caracter limitativ, care nu se conţine în articolul 44 alin. (2) din Lege. Această condiţie reprezintă o plafonare a soldei din care se calculează pensia persoanelor menţionate în articolul 44 alin. (2) din Lege. Aşadar, funcţionarului detaşat nu i se poate calcula o soldă mai mare decât media lunară a funcţionarului din ministerul de unde a fost detaşat, afectându-i astfel dreptul la protecţie socială. Având în vedere cele menţionate supra, Curtea conchide că prin introducerea textului „dar nu mai mare decât media lunară prevăzută pentru militari şi persoanele din corpul de comandă în ministerele de unde au fost detaşaţi" din punctul 2 lit. b) din Hotărârea nr. 78 Guvernul a acţionat ultra vireş, stabilind o condiţie care face ca norma să aibă un caracter primar, prin urmare, sunt încălcate prevederile articolelor 47 şi 102 alin. (2) din Constituţie.

Astfel relevă că urmare a calculului pensiei pentru vechime în munca, a fost prezentat certificatul de reconfirmare a salariului în urma detaşării pe perioada de urgenţă a militarului la SRL ”Avia Invest”, eliberaţi din rândurile Armatei Naţionale cu dreptul la pensie.

Declară că având în vedere prevederile art.44 din din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993 coroborate cu salariul de funcţie şi respectiv încasarea contribuţiilor către CNAS, a solicitat la 06.11.2023 solicită anularea deciziei nr.92/2023/48233 privind stabilirea pensiei pentru vechime în munca, cu efectuarea recalculului prin prisma prevederilor sus-enuntate, si la 14.11.2023 conform raspunsului/refuz nr.6916/23 prin care nici nu s-a examinat in fond cererea prealabila, fiind invocata prevederi in ce priveşte semnătură electronica (cererea prealabila fiind expediata prin posta simpla cu semnătură olograf), totodată fiind făcute si indicaţii asupra faptului ca mandatul nu este unul cu imputernici, deşi a fost anexata copia mandatului pe ambele parti conform legislaţiei in vigoare .

Indică că în acord cu art. 16 din Codul administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform art. 21 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Declară că în consonanţă cu art. 22 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc

felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Susține că conform art. 30 din Codul administrativ, autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. Autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situaţiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situaţii în care, în condiţiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

Susține că în conformitate cu art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Prin urmare solicită Chetraru Sergiu reprezentat de avocatul Bobeică Călin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023, anularea răspunsului ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993, încasarea cheltuielilor de judecată.

În ședința de judecată avocatul Bobeică Călin în interesele reclamantului reiterînd circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, a solicitat admiterea integrală a acțiunii.

În ședința de judecată reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS), a solicitat respingerea acțiunii din motivele invocate în referință.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în promovarea drepturilor și intereselor lor legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că acesta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni.

Primo, decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023, precum și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă, reprezintă acte administrative individuale defavorabile în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, prin urmare sunt susceptibile controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Secundo, cu referire la procedura prealabilă, instanța remarcă că, acesta a fost respectată de către reclamant.

Tertio, în acțiunea de contencios administrativ și în cadrul ședințelor de judecată, partea reclamantă a revendicat încălcarea, prin activitatea administrativă efectuată de către autoritatea publică pârâtă, a unor drepturi în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Quatro, totodată, **nu** există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; **nu** există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată **nu** se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În acest sens, temeiuri de inadmisibilitate nu au fost identificate de către instanța de judecată, ceea ce impune incursiunea în fondul cauzei deferite judecății.

Aprecierea instanței de judecată. Cadrul normativ pertinent.

Audiind explicațiile părților, analizând cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii cererii înaintate, în raport cu specificul pricinii, instanța de judecată consideră că, acțiunea urmează a fi <u>*admisă parțial,*</u> din următoarele considerente.

În conformitate cu ***art. 2 alin. (2) din Codul administrativ***, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În concordanță cu ***art. 3 din Codul administrativ***, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În corespundere cu ***art. 6 din Codul administrativ***, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu ***art. 10 alin. (1) din Codul administrativ***, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit ***art. 11 din Codul administrativ***, actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestaţiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În acord cu ***art. 16 din Codul administrativ***, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform ***art. 21 din Codul administrativ***, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În consonanță cu ***art. 22 din Codul administrativ***, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform ***art. 30 din Codul administrativ***, autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. Autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situaţiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situaţii în care, în condiţiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În acord cu ***art. 165 din Codul administrativ***, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei. Daca autoritatea publică nu soluţionează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului.

Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiţiei.

Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată şi fără obligaţia de a respecta un termen.

Conform ***art. 206 din Codul administrativ***, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare);

d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei când se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

În conformitate cu ***art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ***, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Circumstanțele de fapt ale cauzei.

La dosar sunt anexate Certificatul eliberat pe numele reclamantului Chetraru Sergiu nr. 43/256 din 25.07.2023 de reconfirmare a salariului în urma detașării pe perioada stării de urgență a militarilor la SRL ”Avia Invest” eliberați din rîndurile Armatei Naționale cu dreptul la pensie (f.d. 21), Certificatul nr. 43/193 din 12.06.2023 eliberați din rîndurile Armatei Naționale cu dreptul la pensie (f.d. 24), precum și Certificatul nr. 298 din 22.05.2023 privind plata salariului, soldelor lunare și a ajutorului material pentru perioada 01.01.2023-20.04.2023 (f.d. 27).

Totodată, se atestă din materialele cauzei și declarațiile părților că potrivit dosarului de pensionare se atestă că prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale (CTAS) sect. Râşcani, mun. Chişinău nr. 92/2023/48233 din 11.09.2023 reclamantului i s-a stabilit pensie pentru vechime în muncă, începând cu 09.06.2023, în proporţie de 53% din suma soldei primite înainte de concediere, în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

La data de 06.11.2023 cu nr. B-6916/23 la Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) a fost înregistrată cererea prealabilă a avocatului Bobeică Călin înaintată în interesele reclamantului Chetraru Sergiu prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râşcani, mun. Chişinău nr. 92/2023/48233 din 11.09.2023, cu recalcularea pensiei.

Prin scrisoarea CNAS ***** din 14.11.2023, avocatul Bobeică Călin a fost informat despre faptul că cererea prealabilă înaintată în interesele reclamantului Chetraru Sergiu, nu a fost supusă examinării în fond deoarece în Mandatul avocaţial din 03.11.2023 Seria MA nr.2041159 anexat la cerere, nu sunt consemnate careva împuterniciri privind reprezentarea clientului în cadrul procedurii administrative în faţa autorităţii publice, de asemenea nu a fost prezentată procură sau împuternicirea de reprezentare în baza semnăturii electronice create în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice precum prescrie art. 46 Cod administrativ.

În rezultat, reclamantul a intentat prezenta acțiune.

În conformitate cu ***art.3 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08.07.1999***, sistemul public de asigurări sociale (denumit în continuare *sistem public*) se organizează şi funcţionează avînd ca principii de bază:

a) principiul unicităţii, potrivit căruia statul organizează şi garantează sistemul public bazat pe aceleaşi norme de drept;

b) principiul egalităţii, care asigură tuturor participanţilor la sistemul public – contribuabili şi beneficiari – un tratament nediscriminatoriu în ceea ce priveşte drepturile şi obligaţiile prevăzute de lege;

c) principiul solidarităţii sociale, inter şi intrageneraţii, conform căruia participanţii la sistemul public îşi asumă conştient şi reciproc obligaţii şi beneficiază de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege;

d) principiul obligativităţii, potrivit căruia persoanele fizice şi juridice au, conform legii, obligaţia de a participa la sistemul public; drepturile de asigurări sociale se exercită corelativ îndeplinirii obligaţiilor;

e) principiul contributivităţii, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuţiilor de asigurări sociale plătite;

f) principiul repartiţiei, potrivit căruia resursele bugetului asigurărilor sociale de stat se redistribuie pentru plata obligaţiilor ce revin sistemului public, conform legii;

g) principiul autonomiei, potrivit căruia sistemul public se administrează de sine stătător, pe baza legii;

h) principiul imprescriptibilităţii, potrivit căruia dreptul la pensie nu se prescrie;

i) principiul incesibilităţii, potrivit căruia dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parţial.

Potrivit art. 1 din ***Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998***

(1) Prezenta lege stabileşte cadrul legal al funcţionării sistemului public de pensii, precum şi interacţiunea acestuia cu sistemul public de asigurări sociale şi cu alte mecanisme statale de protecţie socială a populaţiei.

(2) Scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de pensii echitabil şi sustenabil, care să garanteze un trai decent pentru beneficiarii de pensii.

(3) În sensul prezentei legi, următoarele noţiuni semnifică:

circumstanţe noi referitoare la stagiul de cotizare şi venitul asigurat – confirmare, prin acte doveditoare, a stagiului de cotizare şi a venitului asigurat pentru perioada de activitate de până la realizarea dreptului la pensie şi care nu a fost luată în considerare la stabilirea pensiei;

indexarea pensiei – măsură realizată periodic pentru actualizarea cuantumului pensiei calculate în vederea păstrării puterii de cumpărare a pensiei;

pensie aflată în plată – pensie achitată lunar beneficiarului prin intermediul prestatorului de servicii de plată desemnat de către beneficiar;

pensie calculată – drept bănesc, stabilit în funcţie de contribuţiile achitate în bugetul asigurărilor sociale de stat şi de durata stagiului de cotizare, reexaminat, majorat şi indexat;

perioade asimilate stagiului de cotizare – perioade pentru care nu s-au plătit contribuţii de asigurări sociale, dar care, conform prezentei legi, se includ în stagiul total de cotizare;

reexaminarea pensiei – recalcularea mărimii pensiei în corespundere cu prevederile prezentei legi în vigoare la data depunerii cererii de reexaminare a pensiei conform art.33 alin.(1) lit.a) şi c), alin.(2), (4^1), (4^2) şi (4^3);

stagiu minim de cotizare – perioadă minimă de activitate în care asiguraţii au realizat stagiul de cotizare prevăzut la art.15 alin.(1) din prezenta lege pentru a putea beneficia de pensie la împlinirea vârstei standard de pensionare;

stagiu total de cotizare – însumare a perioadelor de activitate pentru care s-au plătit contribuţii de asigurări sociale de stat în bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzută la art.42 alin.(1) din prezenta lege;

supliment de solidaritate – adaos egal cu diferenţa dintre cuantumul pensiei calculate şi cuantumul pensiei minime, acordat pentru categoria de pensie respectivă;

valorizarea venitului asigurat – indexarea venitului mediu lunar asigurat, realizat începând cu 1 ianuarie 1999, reieşind din coeficientul de creştere a salariului mediu pe economie în perioadele contributive până la anul precedent anului de stabilire a pensiei;

vârstă standard de pensionare – vârstă pentru bărbaţi şi femei, stabilită la art.41 din prezenta lege, la împlinirea căreia aceştia pot obţine dreptul la pensie pentru limită de vârstă;

venit asigurat – venit din care s-au plătit contribuţii de asigurări sociale şi care constituie baza de calcul a pensiei în sistemul public de pensii."

Totodată, potrivit art. 7 din aceeași lege, (1) Dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

(2) Modul de confirmare a perioadelor necontributive asimilate, prevăzute la art.5 alin.(2), se stabileşte de Guvern.

În baza ***art.8 alin.(1) și (2) din Legea enunțată***, (1) Baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei.

(2) Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuţiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuţii stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul al venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1, parte integrantă a prezentei legi.

În conformitate cu ***art. 14 al aceleași Lege***, dreptul la pensie pentru limită de vîrstă se acordă dacă sînt îndeplinite cumulativ condiţiile privind vîrstele de pensionare şi stagiile de cotizare prevăzute de prezenta lege.

Potrivit ***art. 16 din Legea indicată***, (1) Cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă se determină conform formulei de calcul din anexa nr.2, reieşind din rata de acumulare de 1,35%, venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art.8, şi stagiul de cotizare realizat.

(2) În cazul în care cuantumul pensiei calculate pentru un stagiu de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) este mai mic decît cuantumul pensiei minime stabilite la art.12 alin.(1), se acordă pensia minimă respectivă.

(3) În cazul în care pensia calculată în condiţiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporţional stagiului de cotizare realizat, dar nici mai mică de 50% din pensia minimă.

Conform ***art. 33 din aceiași Lege***,

(1) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul:

a) apariţiei unor circumstanţe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie;

b) transferării la altă categorie de pensie;

c) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă;

d) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate;

e) modificării/completării art.5 şi 50 cu prevederi referitoare la circumstanţe ce ţin de perioade necontributive şi de activităţi, care au fost realizate până la stabilirea/reexaminarea pensiei.

(2) Reexaminarea drepturilor la pensie în cazul prevăzut la alin.(1) lit.a) se efectuează şi pentru pensionarii care şi-au realizat dreptul la pensie pînă la 1 ianuarie 1999, dar numai la prezentarea documentelor ce confirmă stagiul de cotizare.

(3) Reexaminarea dreptului la pensie în cazurile prevăzute la alin.(1) lit.a), b), d) şi e) din prezentul articol se efectuează conform formulelor indicate în anexele nr.2, nr.3 şi nr.4, iar în cazul prevăzut la alin.(1) lit.c) din prezentul articol – conform formulei indicate în anexa nr.2^1.

(4) Pensionarul care solicită transferul la una dintre categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege de care a beneficiat anterior poate opta pentru pensia stabilită anterior luînd în considerare toate indexările şi recalculările efectuate pînă la data transferului.

(4^1) Pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate în condiţiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiţia că pensia calculată este mai mare decât pensia aflată în plată.

(4^2) Reexaminarea pensiilor pentru limită de vîrstă, stabilite pînă la 1 ianuarie 2019, se efectuează în raport cu stagiul de cotizare cumulat după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă, conform eşalonării prevăzute în tabelul nr.1^1:

(4^3) Reexaminarea pensiilor de dizabilitate, stabilite până la 1 ianuarie 2022, se efectuează în raport cu stagiul de cotizare cumulat după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate, conform eşalonării prevăzute în tabelul nr.1^2:

(5) Noile drepturi la pensie se acordă începînd cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea şi actele necesare la organul de asigurări sociale. În cazul transferării la altă categorie de pensie prevăzută de prezenta lege, termenul de transfer se stabileşte conform art.11 alin.(2).

(6) Cererea de reexaminare a pensiei pentru limită de vârstă în condiţiile alin.(4^1) şi (4^2), precum şi cererea de reexaminare a pensiei de dizabilitate în condiţiile alin.(4^1) şi (4^3) se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului sau, în formă electronică, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, al portalului guvernamental al cetăţeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naţionale de Asigurări Sociale.

Potrivit art. 53 alin. (1) și (2) din Legea menționată, (1) Pensia pentru limită de vîrstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de pînă la 1 ianuarie 1999 şi începînd cu 1 ianuarie 1999.

(2) Pensia pentru limită de vîrstă se calculează, conform prevederilor art.16, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luîndu-se în considerare stagiul de cotizare total.

Conform ***pct. 69 din Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor şi modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor nr. 165 din 21.03.2017***

69. Stagiul de cotizare realizat pînă la introducerea evidenţei individuale de asigurări sociale (pînă la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

În urma introducerii evidenţei individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

70. Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct.69 alineatul întîi, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre

anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverinţele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare şi alte documente ce conţin informaţii referitoare la perioada de muncă.

În conformitate cu prevederile ***art. 2 al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993***

(1) Militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.

(2) Persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vîrstă, stabilită de legislaţie, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne şi care au dreptul la pensie în conformitate cu art.13 lit.a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

(4) Militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri li se stabileşte pensie de dizabilitate, iar familiilor acestora pensie în cazul pierderii întreţinătorului, independent de durata serviciului.

Articolul 13. Condiţiile de stabilire a pensiei

Dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au:

a) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, conform următorului tabel:

De la 1 iulie	**Vechimea în serviciu**
2011	20 ani 6 luni
2012	21 ani
2013	21 ani 6 luni
2014	22 ani
2015	22 ani 6 luni
2016	23 ani
2017	23 ani 6 luni

2018	24 ani
2019	24 ani 6 luni
2020	25 ani

b) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, eliberaţi din serviciu pentru limită de vîrstă sau din motive de boală, care, în ziua eliberării din serviciu, au o vechime totală în muncă de cel puţin 25 de ani calendaristici, din care cel puţin 12 ani şi 6 luni în serviciul militar sau în serviciul în organele afacerilor interne;

c) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, eliberaţi din serviciu din motive de sănătate limitată sau în caz de reorganizare a statelor, care, în ziua eliberării, au atins limita de vîrstă în serviciul militar prin contract sau în serviciul în organele afacerilor interne şi au o vechime totală în muncă de cel puţin 25 de ani calendaristici, din care cel puţin 12 ani şi 6 luni în serviciul militar sau în serviciul în organele afacerilor interne;

d) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, eliberaţi din serviciu din alte motive decît cele expuse la lit.b) şi c) din prezentul articol, care au o vechime totală în muncă de cel puţin 25 de ani, din care cel puţin 12 ani şi 6 luni în serviciul militar sau în serviciul în organele afacerilor interne, la atingerea vîrstei de pensionare stabilite de Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii.

Articolul 44. Cîştigul (solda) din care se calculează pensia,

(1) Pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

(2) Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Conform ***Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare nr. 78 din 21.02.1994,***

1. Se stabileşte că pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberaţi din serviciu pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997 – din toate tipurile de plăţi prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul.

2. Pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi ale funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi băneşti:

a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarili publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră (cu excepţia persoanelor indicate în subpunctele "b" şi "c" ale prezentului punct) – din salariul funcţiei deţinute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Militarilor din corpul de ofiţeri, transferaţi pentru motive de sănătate sau limită de vîrstă de la activitatea legată de efectuarea zborurilor în posturi cu salarii de funcţie mai mici, care la ziua transferului aveau vechimea în muncă suficientă pentru a li se stabili pensia pentru vechime în muncă, la eliberarea din serviciul militar activ pensia li se calculează din salariul de funcţie de care beneficiau la momentul transferului, dacă acesta este mai mare decît salariul de funcţie conform postului scriptic la momentul concedierii.

În acelaşi mod se calculează şi pensiile persoanelor din corpul de ofiţeri cu gradul militar de colonel, colonel de poliţie, colonel de justiţie, colonel al serviciului intern, persoanelor asimilate lor şi superiorilor, care sînt transferaţi în interes de serviciu, pentru motive de sănătate sau limită de vîrstă din funcţia ce au deţinut-o cel puţin trei ani în posturi cu salarii de funcţie mai mici şi care în ziua transferului aveau dreptul la pensie pentru vechime în muncă;

b) pentru militarii din corpul de ofiţeri şi persoanele din corpul de comandă (cu excepţia inferiorilor) din organele afacerilor interne, corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, detaşaţi pentru a lucra în

ministere, departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu menţinerea în serviciul militar activ sau în serviciul organelor afacerilor interne, sau în serviciul Poliţiei de Frontieră, în serviciul organelor Centrului Naţional Anticorupţie care au fost remuneraţi în modul şi cuantumul stabilit pentru colaboratorii ministerelor, departamentelor, instituţiilor şi organizaţiilor nominalizate – din salariul de funcţie stabilit militarilor din corpul de ofiţeri sau persoanelor din corpul de comandă al organelor afacerilor interne, persoanelor din corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare pentru exercitarea unor funcţii similare în ministerele de unde au fost detaşaţi, salariul pentru gradul militar (special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu;

c) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, eliberaţi din serviciul militar activ (din organele afacerilor interne sau Poliţia de Frontieră) pînă la intrarea în funcţie conform schemei de încadrare – din suma tuturor tipurilor de drepturi băneşti prevăzute în punctul 1 al prezentei hotărîri.

Avansarea în grad a militarilor în rezervă nu constituie un temei pentru revizuirea pensiei stabilite anterior.

Familiilor militarilor decedaţi (căzuţi la datorie), care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare pensiile li se calculează din suma tuturor tipurilor de drepturi băneşti prevăzute în pct.1 al prezentei hotărîri, din care urma să fie calculată pensia întreţinătorului.

Familiilor pensionarilor decedaţi din rîndul militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare pensia li se calculează din suma tuturor tipurilor de drepturi băneşti, din care a fost calculată sau urma să fie recalculată pensia întreţinătorului.

3. În media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, sînt acordate permanent.

Totodată, indemnizaţia pentru executarea conştiincioasă a obligaţiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproşabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) şi asistenţa materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decît mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizaţia de concediere şi plăţile compensatorii.

Se consideră plăţi compensatorii:

compensaţia pentru concediul nefolosit;

compensaţia în schimbul raţiei alimentare;

compensaţia în schimbul echipamentului;

compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii;

compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ;

indemnizaţiile de transfer;

plăţile de asigurare;

indemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;

indemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne;

majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or.Bender;

plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sîrguincioasă;

pensiile şi alte plăţi cu caracter unic şi compensatoriu.

4. Pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare:

a) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare – ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 pînă la data de 1);

b) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanelor din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care au îndeplinit serviciul mai puţin de un an, li se iau în calcul lunile calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 pînă la data de 1), iar militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, precum şi membrilor familiilor lor din rîndurile pensionarilor – 12 luni calendaristice;

c) pentru militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanele din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care s-au aflat în serviciu mai puţin de o lună, perioada de decontare se calculează ca o lună calendaristică deplină.

Media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se deduce astfel:

a) sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor (cu excepţia celor enumerate în alineatul trei al punctului 3 din prezenta hotărîre) plătite (care trebuiau

plătite) în perioada de decontare se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare;

b) pentru persoanele concediate pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997, sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor prevăzute pentru stabilirea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul, se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

Totodată potrivit ***art. 93 alin. (1) Cod Administrativ***, (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Prin urmare raportînd prevederile legale indicate supra instanța reține că perioadele de muncă necesare pentru stabilirea, calcularea şi achitarea pensiei pentru vechime în serviciu în beneficiul reclamantului Chetraru Sergiu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993, se atestă prin Certificatele eliberate pe numele reclamantului Chetraru Sergiu nr. 43/256 din 25.07.2023 de reconfirmare a salariului în urma detaşării pe perioada stării de urgență a militarilor la SRL "Avia Invest" eliberați din rîndurile Armatei Naționale cu dreptul la pensie (f.d. 21), nr. 43/193 din 12.06.2023 eliberați din rîndurile Armatei Naționale cu dreptul la pensie (f.d. 24), precum și Certificatul nr. 298 din 22.05.2023 privind plata salariului, soldelor lunare și a ajutorului material pentru perioada 01.01.2023-20.04.2023 (f.d. 27) ,Calculul vechimii în muncă nr. 4704 din 08.06.2023 pentru stabilirea pensiei, în conformitate în caz de eliberare conform art. 13 lit. a) al Legii nr. 1544 din 23.06.1993 militarului prin contract locotenent-colonel Chetraru Sergiu (f.d. 41 dosar administrativ), raportul istoriei asigurări (f.d. 47-52 dosar administrativ).

În rezultat, analizînd deficiențele admise pe parcursul procedurii administrative din partea asutorității publice pîrîte, instanța conchide că unica modalitate de remediere a drepturilor reclamantului în situația dedusă spre examinare, este anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023 privind stabilirea pensiei, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu în beneficiul reclamantului Chetraru Sergiu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993Cu privire la pretenția reclamantei de încasarea a cheltuielilor de asistență juridică, instanța o va respinge, din următoarele considerente.

Conform ***art. 94 alin. (1) Cod de Procedură Civilă***, Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se

compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Potrivit ***art. 96 alin. (1) Cod de Procedură Civilă***, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Totodată potrivit ***art. 93 alin. (1) Cod Administrativ***, (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Astfel raportînd prevederile legale indicate supra la materialele cauzei, ținînd cont de faptul că la dosar nu sunt anexate dovezi privind suportarea de către reclamant a cheltuielilor de judecată instanța v-a respinge pretenția respectivă.

Din considerentele enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a *admite parţial* Chetraru Sergiu reprezentat de avocatul Bobeică Călin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani privind anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023, anularea răspunsului ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993, încasarea cheltuielilor de judecată, cu dispunerea anulării deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023 privind stabilirea pensiei, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu în beneficiul reclamantului Chetraru Sergiu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993. În rest, pretențiile privind încasarea cheltuielilor de judecată, se resping ca fiind neîntemeiată.

conform art. art. 224, 225 din Codul Administrativ nr. 116 din 19.07.2018 (în vigoare din 01.04.2019), instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de către Chetraru Sergiu reprezentat de avocatul Bobeică Călin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani privind anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023, anularea răspunsului ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General

de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993, încasarea cheltuielilor de judecată, se admite parțial.

Se anulează decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani***** din 11.09.2023 privind stabilirea pensiei.

Se anulează răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 14.11.2023 cu referire la cererea prealabilă.

Se obligă Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu în beneficiul reclamantului Chetraru Sergiu conform art. 44 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993.

În rest, pretențiile privind încasarea cheltuielilor de judecată, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul Cazacu Grigorii